

EBREBIOSFERA. UNA REALITAT La URV valora el reforç de l'autoestima en un moment clau, més enllà dels impactes en turisme i agroindústria

conclou l'exdelegat de Medi Ambient a les Terres de l'Ebre, Víctor Gimeno.

L'etiqueta, al marge de reconèixer internacionalment els valors ecològics d'un territori que ha demostrat un alt grau de compromís amb els seus actius naturals essencials, té el repte de vincular la biodiversitat i el paisatge a les polítiques de desenvolupament socioeconòmic per mostrar al món uns atractius únics que, a més a més, permeten a la gent que hi conviu, viure'n, i viure'n bé. La nova figura no és normativa i, per tant, no implica cap més grau de protecció, un extrem que ha generat i encara genera reticències a la indústria o als defensors més ortodoxos d'una reindustrialització que no arriba. De fet, els dubtes en aquest sentit s'han anat esvaint en bona mesura i si bé, entitats molt representatives de la indústria agroalimentària, com la Cambra Arrossera del Montsià, es mostren, encara aquesta setmana, expectants perquè no volen que l'etiqueta supose "noves càrregues" a la seua activitat, la patronal territorial per excel·lència, la Cambra de Comerç de Tortosa, no ha posat cap però a l'hora de celebrar la fita. De fet, la declaració, bàsicament, ha d'afavorir actuacions de desenvolupament compatibles amb la conservació del territori, i això, sobretot, posa a la rampa de llançament el turisme i tots els productes vinculats al sector primari. En aquesta proporció, i també en la mesura que implica una injecció d'autoestima i identitat territorial, la reacció del territori ha estat majoritàriament d'eufòria.

TURISME I PRODUCTES ALIMENTS. El turisme ebrenc, que el 2009 va assolir els 275.000 viatgers i prop de 900.000 pernотacions, amb un increment del 28% respecte al 2008 que esquinçava la dinàmica

negativa a Catalunya (-2,8%) en el mateix període, confia que, a partir d'ara, es guanyarà en sensibilització tant de les empreses que ofereixen els seus serveis com del visitant, i que això permetrà ampliar la cartera de clients. "Amb la Carta Europea de Turisme Sostenible, ja vam fer un salt qualitatiu i ara això arriba en un moment ideal", interpreta el president de l'Associació d'Empresaris Turístics, Joan Capilla. El moment també és determinant perquè estem en un punt de reflexió, sobretot perquè la URV està redactant tot just ara el pla estratègic del territori.

Quant al sector agroalimentari, el repte és que l'arròs i l'oli amb Denominació d'Origen Protegida, les clementines amb Indicació Geogràfica Protegida, el vi amb Denominació d'Origen de la Terra Alta, la fruita dolça de la Ribera, els pastissos, la coca d'avellana i de cireres, l'aigua-

El Montseny, l'antecedent, i Menorca, el referent

■ L'EbreBiosfera serà la segona reserva del Principat de Catalunya i tindrà poc a veure amb la primera, que es va crear el 1978 al Montseny, coincidint pràcticament amb l'espai que ocupa el Parc Natural del Montseny. Aquella declaració, però, es va fer seguint els antics requisits de la Unesco, amb un concepte més exclusivament proteccionista, en un espai més reduït i amb molta menys població i activitat que les comarques ebrencs. Així ho constata la directora del Parc Natural del Montseny, Joana Barber, que reivindica, però, la voluntat dels gestors del Parc "de posar en valor la petjada de l'home i apostar pel desenvolupament sostenible". Admet que el fet de coincidir amb la figura del Parc no els ha ajudat gens com a reserva de la biosfera, perquè li ha restat "visibilitat", començant per la gent del país, però que, a partir del 2006, la llei estatal de la biodiversitat i la creació del comitè MAB a Espanya, els ha injectat molts recursos econòmics (fins a dos milions d'euros que han repercutit, a més a més del turisme, en aspectes com el sanejament). Barber celebra moltíssim la creació de la reserva de les Terres de

l'Ebre per poder tindre un company de viatge català en "el treball en xarxa amb la resta de reserves del món, que és el que ens ha donat més bons fruits durant els darrers anys". De tota manera, la reserva de parla catalana en què realment es pot emmirallar l'Ebre és la de Menorca perquè té unes característiques més similars. En aquest sentit, Josep Suárez, responsable de la gestió de la reserva de Menorca, recorda que, a l'illa balear, la designació li ha servit "per canviar el xip d'una economia que després s'ha demostrat que feia fallida i per anar més enllà d'un turisme de sol i platja que molts pensàvem que tenia data de caducitat". Reivindica la conservació en el sentit de defensar aquells valors que fan únics un territori, com a Menorca s'ha fet a través dels vestigis de la cultura talaiòtica. A banda de l'impacte positiu sobre el turisme, Suárez destaca el canvi d'estatus de l'agricultura menorquina, en què "ser pagès avui és molt més digne que fa uns anys", o el revulsiu que ha comportat l'etiqueta de la Unesco per a l'artesania, que inclou, per exemple, les abarques.

DESTACAT

Sis anys des de l'impuls definitiu al projecte

■ La compatibilitat entre la preservació i el desenvolupament ha estat -i és la gran motivació del projecte ebrenc, que va trobar l'impuls definitiu en forma de consens social l'estiu del 2009. L'aposta, però, l'havien concebut uns anys abans tècnics del Code com ara Josep Aragonès i Neus Miró, o polítics com el republicà Carles González, a qui fonts d'ERC agraeixen la persistència i recorden que no li va resultar fàcil aconseguir l'aval fins i tot del seu propi partit. Aquest va arribar amb l'aposta decidida de l'exdelegat del govern i també republicà Lluís Salvadó. Inicialment, la idea d'oposar a la catalogació se circumscribia al delta de l'Ebre, 25 anys després de la creació del Parc Natural del Delta. Segons recorda Aragonès, coordinador de l'àrea ambiental del Code, l'auditor internacional que va supervisar l'atorgament al Parc Natural del Delta de la Carta Europea de Turisme Sostenible (2007) va concloure que a aquell territori protegit li convenia també un accent desenvolupista i que es podia convertir en reserva de la biosfera. El conseller de Medi Ambient del moment, l'ecosocialista Francesc Baltasar, va ser un dels que va defensar la idea públicament, que, a més a més, casava perfectament amb la dimensió que el Code estava donant als treballs sobre el Catàleg del Paisatge de les Terres de l'Ebre. I fins avui. "Han estat moltes hores de treball de molta gent", valora Aragonès.